ପାଠ-୧୬ ଟଙ୍କା ପଇସା ହିସାବ କରିବା

ଆମେ ତଳ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ମୁଦ୍ରା ଓ ନୋଟ୍ ସହିତ ପରିଚିତ ହୋଇଛୁ। ନିତିଦିନିଆ ଜିନିଷ କିଣା ବିକାରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିଛୁ। ଆସ, ଆଉ କେତୋଟି ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର ମୁଦ୍ରା ଓ ନୋଟ୍ ଚିହ୍ନିବା। ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନି ତଳେ ଥିବା କୋଠରିରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ପରିମାଣ ଲେଖ।

7YXJYT

ଏବେ, ମୁଦ୍ରା ଓ ନୋଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା।

ମୁଦ୍ରା / ନୋଟ୍	ମୋଟ୍ ମୂଲ୍ୟ
	୧୪ ଟଙ୍କା
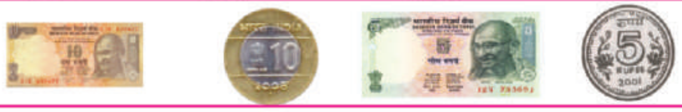	

ମନେରଖିଛ କି ?

- ୧ ଟଙ୍କା= ୧୦୦ ପଇସା
- ଉଭୟ ଟଙ୍କା ଓ ପଇସା ଥିବାର ପରିମାଣକୁ ଲେଖିଲା ବେଳେ ମଝିରେ ଏକ ବିନ୍ଦୁ (.) ଦେଇ ଲେଖାଯାଏ । ଯେପରି ୧୧ଟଙ୍କା ୨୫ ପଇସାକୁ ଆମେ ଟ ୧୧.୨୫ ପ ଲେଖୁ ।

☞ ଗୋଟିଏ ଅଫିସ୍‌ର କର୍ମଚାରୀମାନେ ଗୋଟିଏ ମାସର ଦରମା ପାଇଥିବା ଟଙ୍କାର ପରିମାଣକୁ ତଳ ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଦରମା ଦେବା ପାଇଁ କେଉଁ ନୋଟ୍ ଓ ମୁଦ୍ରାରୁ କେତୋଟି ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଥିବ ଲେଖ ।

କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନାମ	ଦରମାର ପରିମାଣ	କେଉଁ ନୋଟ ବା ମୁଦ୍ରାରୁ କେତୋଟି ଦରକାର
ନିହାର	୯୬୫୦	
ମିହିର	୬୩୮୫	
ତୁଷାର	୫୨୮୩	
ମେହେବୁବା	୮୫୩୫	
ସଲିମ୍	୭୩୦୦	
ରାଜିନ୍ଦର ସିଂ	୬୦୦୦	

ତୁମେ ଲେଖିଥିବା ଉତ୍ତର ଓ ତୁମ ସାଙ୍ଗର ଉତ୍ତର ସମାନ ହୋଇଛି କି ? ଉତ୍ତର ଅଲଗା ହେଲା କାହିଁକି ?

☞ ପ୍ରଥମେ ଥିବା ନୋଟ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଯେଉଁ ନୋଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ସମାନ ତା' ସହିତ ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ			
୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୫୦ଟ			
୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୫୦ଟ	୫୦ଟ			
୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୫୦ଟ	୫୦ଟ	୫୦ଟ	୫୦ଟ	୫୦ଟ	୫୦ଟ
୧୦୦ଟ	୫୦ଟ	୨୦ଟ	୧୦ଟ	୫ଟ	୨ଟ	୧ଟ	

☞ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ନୋଟ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ସହ ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ଯେଉଁ ନୋଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ସମାନ ତା' ସହିତ ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

		୫୦୦ଟ	୫୦୦ଟ		
୫୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୫୦ଟ	୫୦ଟ
୫୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ
୫୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୫୦ଟ	୨୦ଟ	୧୦ଟ	୫ଟ
୫୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୧୦୦ଟ	୫୦ଟ	୫୦ଟ

☞ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

୧୦୦ଟଙ୍କା = ____ ଟି ୫୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ____ ଟି ୧୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ____ ଟି ୫ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ____ ଟି ୨ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍

୫୦୦ଟଙ୍କା = ____ ଟି ୧୦୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ____ ଟି ୫୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ____ ଟି ୨୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ____ ଟି ୧୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ____ ଟି ୫ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍

୧୦୦୦ଟଙ୍କା = ______ ଟି୫୦୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ______ ଟି ୧୦୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ______ ଟି ୫୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ______ ଟି ୨୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ______ ଟି ୧୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍
= ______ ଟି ୫ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍

☞ ବିଭିନ୍ନ ଫଳର ଦାମ୍ ପଢ଼ି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

କଦଳୀ କାନ୍ଦି	ସେଓ	କମଳା	ଆତ ଝୁଡ଼ି	ପିଜୁଳି ଝୁଡ଼ି
୪୫୦ ଟଙ୍କା	୩୭୫ଟଙ୍କା	୩୨୦ଟଙ୍କା	୨୮୦ଟଙ୍କା	୧୪୫ଟଙ୍କା

(କ) ସେଓ ଝୁଡ଼ି ଓ କମଳା ଝୁଡ଼ିର ଦାମ୍ ମିଶି କେତେ ?

(ଖ) କଦଳୀ କାନ୍ଦି ଓ ଆତ ଝୁଡ଼ିର ଦାମ୍ ମିଶି କେତେ ?

(ଗ) ସେଓ ଝୁଡ଼ି ଓ ପିଜୁଳି ଝୁଡ଼ିର ଦାମ୍ ମିଶି କେତେ ?

(ଘ) କମଳା ଝୁଡ଼ି ଓ କଦଳୀ କାନ୍ଦିର ଦାମ୍ ମିଶି କେତେ ?

(ଙ) ସେଓ, କମଳା ଓ ପିଜୁଳି ଝୁଡ଼ିର ଦାମ୍ ମିଶି କେତେ ?

ତଳ ପରିବାଗୁଡ଼ିକର ଦାମ୍ ପଢ଼ି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

ଫୁଲକୋବି	ବନ୍ଧାକୋବି	କଞ୍ଚା କଦଳୀ	ଅମୃତଭଣ୍ଡା
ଟ୩୫.୩୫ପ	ଟ୨୦.୦୦	ଟ.୪୦.୦୦	ଟ୧୫.୫୦ପ.

(କ) ଫୁଲକୋବିର ଦାମ୍ ବନ୍ଧାକୋବିର ଦାମ୍ ଠାରୁ କେତେ ଅଧିକ ?

(ଖ) ଅମୃତଭଣ୍ଡା ଦାମ୍ ଫୁଲକୋବିର ଦାମ୍ ଠାରୁ କେତେ କମ୍ ?

(ଗ) କଦଳୀ ଫେଣାର ଦାମ୍ ବନ୍ଧାକୋବିର ଦାମ୍ ଠାରୁ କେତେ ଅଧିକ ?

- ଆସ, ଟଙ୍କାକୁ ପଇସା ଓ ପଇସାକୁ ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ କରିବା ।

ଆମେ ଜାଣିଛେ ୧ ଟଙ୍କା= ୧୦୦ ପଇସା

୨ ଟଙ୍କା= ୨୦୦ ପଇସା

୫ ଟଙ୍କା= ________ ପଇସା

୭ ଟଙ୍କା= ________ ପଇସା

୧୧ ଟଙ୍କା= ________ ପଇସା

ଆମେ ଜାଣିଲେ

ଟଙ୍କାକୁ ପଇସାରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଆମେ ଟଙ୍କା ପରିମାଣରେ ୧୦୦ ଗୁଣନ କରିବା ବା ଟଙ୍କାର ପରିମାଣର ଡାହାଣପଟେ ଦୁଇଟି ଶୂନ ଲେଖିବା ।

ଉଦାହରଣ-୧ :

୧ଟଙ୍କା ୫୦ ପଇସା = ୧୦୦ ପଇସା + ୫୦ ପଇସା

= ୧୫୦ ପଇସା

ଉଦାହରଣ- ୨ ୫ଟଙ୍କା ୨୫ପଇସାକୁ ପଇସାରେ ପରିଣତ କର ।

ସମାଧାନ: ୧ଟଙ୍କା = ୧୦୦ପଇସା

୫ଟଙ୍କା = ୫୦୦ ପଇସା

ଟ୫.୨୫ପ = ୫୦୦ପଇସା + ୨୫ପଇସା

= ୫୨୫ ପଇସା

☞ **ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର**

(କ) ଟ.୨.୭୫ପ = ______ ପଇସା + ______ ପଇସା = ______ ପଇସା

(ଖ) ଟ.୮.୬୦ପ = ______ ପଇସା + ______ ପଇସା = ______ ପଇସା

(ଗ) ଟ.୧୨.୮୦ପ = ______ ପଇସା + ______ ପଇସା = ______ ପଇସା

- ଏବେ ପଇସାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରିମାଣକୁ କିପରି ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ କରାଯିବ ଜାଣିବା ।

ଉଦାହରଣ ୩ : ୪୨୫ ପଇସାକୁ ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ କର ।

ସମାଧାନ : ୪୨୫ ପଇସା =୪୦୦ ପଇସା + ୨୫ ପଇସା

= ୪ଟଙ୍କା ୨୫ ପଇସା ବା ଟ୪.୨୫

ଉଦାହରଣ ୪:୧୦୫୦ପଇସାକୁ ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ କର ।

ସମାଧାନ:୧୦୫୦ ପଇସା = ୧୦୦୦ପଇସା + ୫୦ପଇସା

= ୧୦ଟଙ୍କା + ୫୦ ପଇସା

= ୧୦ଟଙ୍କା ୫୦ ପଇସା = ଟ୧୦.୫୦

☞ ଉତ୍ତର ଲେଖ

(କ) ୧୦୦୦ ପଇସା = ______ ଟଙ୍କା

(ଖ) ୫୭୦ ପଇସା = ______ ପଇସା + ______ ପଇସା

= ______ ଟଙ୍କା + ______ ପଇସା

= ଟ. [ ] . [ ] ପଇସା

(ଗ) ୯୦୫ ପଇସା = ______ ପଇସା + ______ ପଇସା

= ______ ଟଙ୍କା + ______ ପଇସା

= ଟ. [ ] . [ ] ପଇସା

ପଇସାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରିମାଣକୁ କିପରି ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ କରାଯାଇଛି ଲେଖ ।

ଆମେ ଜାଣିଲେ,

ପଇସାକୁ ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହେଲେ ସଂଖ୍ୟାର ଡାହାଣପଟୁ ଦୁଇଟି ଅଙ୍କ ଛାଡ଼ି ବିନ୍ଦୁ (.) ଦିଆଯିବ ।

ଟଙ୍କା ପଇସାର ଯୋଗ:

ବାପି ଦୋକାନରୁ ୨୮ଟଙ୍କା ୪୦ ପଇସା ମୂଲ୍ୟର ଆଳୁ ଓ ୩୨ଟଙ୍କା ୫୦ପଇସା ମୂଲ୍ୟର ପିଆଜ କିଣିଲା । ସେ ମୋଟ୍‌ରେ କେତେ ଟଙ୍କାର ଜିନିଷ କିଣିଲା ?

ଏଠାରେ ଆଳୁ ଓ ପିଆଜର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ୨୮ଟଙ୍କା ୪୦ ପଇସାରେ ୩୨ଟଙ୍କା ୫୦ପଇସାକୁ ଯୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହାକୁ କିପରି ଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଆସ ଦେଖିବା ।

ପ୍ରଥମ ପ୍ରଣାଳୀ-

ଆଳୁର ମୂଲ୍ୟ = ୨୮ଟଙ୍କା ୪୦ପଇସା

ପିଆଜର ମୂଲ୍ୟ = ୩୨ଟଙ୍କା ୫୦ ପଇସା

୨୮ ଟଙ୍କା ୪୦ ପଇସା = ୨୮୪୦ ପଇସା

୩୨ ଟଙ୍କା ୫୦ ପଇସା = ୩୨୫୦ ପଇସା

ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ = ୨୮୪୦ପଇସା + ୩୨୫୦ ପଇସା

= ୬୦୯୦ ପଇସା

= ଟ୬୦.୯୦

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଣାଳୀ-

ଆଳୁର ମୂଲ୍ୟ ଟ୨୮ .୪୦

ପିଆଜର ମୂଲ୍ୟ ଟ୩୨.୫୦

ମୋଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ଟ୬୦.୯୦

ଉଭୟ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସମାନ ଉତ୍ତର ମିଳିଲା, କିନ୍ତୁ ଉଭୟ ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ଭିନ୍ନତା ଅଛି ଲେଖ ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ କର, ପ୍ରଥମ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟକୁ ପଇସାରେ ପରିଣତ କରାଯାଇ ଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଓ ମିଳିଥିବା ଯୋଗଫଳକୁ ପୁଣି ଟଙ୍କାରେ ପରିଣତ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ, ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଉଭୟ ପରିମାଣକୁ ସ୍ତମ୍ଭରେ ତଳକୁ ତଳ ଲେଖାଯାଇ ପଇସାକୁ ପଇସା ସହ ଓ ଟଙ୍କାକୁ ଟଙ୍କା ସହ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଉତ୍ତର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି ।

ଦୁଇଟି ଯାକ ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟରୁ ତୁମକୁ କେଉଁଟି ଭଲ ଲାଗୁଛି ଓ କାହିଁକି ?

☞ ନିଜେ କର-

ଫାତିମା ୪୬ଟଙ୍କା ୬୦ ପଇସା ମୂଲ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଜ୍ୟାମିତି ବାକ୍ସ ଓ ୪୮ ଟଙ୍କା ୩୦ ପଇସା ମୂଲ୍ୟର ଗୋଟିଏ ରଂଗତୂଳୀ କିଣିଲା । ଦୁଇଟିଯାକ ଜିନିଷ କିଣିବାରେ ସେ ମୋଟ କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ କଲା ?

ଟଙ୍କା ପଇସାର ବିୟୋଗ:

ଉଦାହରଣ :ଟ ୯୫.୫୦ପ. - ଟ ୭୦.୮୫ପ. = କେତେ ?

ସମାଧାନ

ପ୍ରଥମ ପ୍ରଣାଳୀ

ଟ ୯୫.୫୦ପଇସା	→	୯୫୫୦ପଇସା
- ଟ ୭୦.୮୫ପଇସା	→	୭୦୮୫ପଇସା
		୨୪୬୫ପଇସା

୨୪୬୫ପଇସା = ଟ୨୪.୬୫

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଣାଳୀ

	ଟଙ୍କା	ପଇସା
	୯୫	୫୦
-	୭୦	୮୫
	୨୪	୬୫

ଦୁଇଟିଯାକ ପ୍ରଣାଳୀରେ କରାଯାଇଥିବା ବିୟୋଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ଦୁଇଟି ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ଭିନ୍ନତା ଅଛି କହ ।

ରେଟ୍ ଚାର୍ଟ ବା ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତି:

ତୁମ ଗାଁରେ କିମ୍ବା ଗାଁ ପାଖରେ ଥିବା ଡାକଘରକୁ ଯାଇ ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡ଼, ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ ପତ୍ର ଓ ଲଫାପାର ଦାମ କେତେ ବୁଝି ଲେଖ ।

ଗୋଟିଏ ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡ଼ର ଦାମ୍ କେତେ ? ______________

ଗୋଟିଏ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ ପତ୍ରର ଦାମ୍ କେତେ ? ______________

ଗୋଟିଏ ଲଫାପାର ଦାମ୍ କେତେ ? ______________

ଜିନିଷର ନାମ	ଦର
ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡ଼	ଟ୦.୫୦
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ ପତ୍ର	ଟ୨.୫୦
ଲଫାପା	ଟ୫.୦୦

ଲକ୍ଷ୍ୟକର, ଗୋଟିଏ ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡ଼ର ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି ୫୦ ପଇସା । ଏହାକୁ ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡ଼ର ଦର ବା ରେଟ୍ କୁହାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ୪ଟି ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡ଼ କିଣିଲେ ୨ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ହେବ । ଏଠାରେ ୨ଟଙ୍କା ହେଉଛି ଦାମ୍ । ସେହିପରି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ ପତ୍ରର ଦର ହେଉଛି ଟ୨.୫୦ । ଗୋଟିଏ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ ପତ୍ର କିଣିଲେ ଟ୨.୫୦ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଦୁଇଟି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ ପତ୍ର କିଣିବାକୁ ଟ୫.୦୦ ଦରକାର । ଏହା ହେଉଛି ଦାମ୍ ।

ମିତା ତୁମ ପରି ୪ର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ ପଢୁଥିବା ଝିଅଟିଏ । ଥରେ ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଘର ପାଇଁ ସଉଦା ଆଣିବାକୁ ଦୋକାନକୁ ଗଲା । କ'ଣ କ'ଣ ଜିନିଷ ଅଣାହେବ ତା'ର ଏକ ତାଲିକା ମା' ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ଦୋକାନୀ ତାଲିକା ଅନୁଯାୟୀ ଜିନିଷ ଦେଲେ ଏବଂ ମିତାକୁ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । କାଗଜରେ କ'ଣ ଲେଖାଥିଲା ଆସ ଦେଖିବା ।

ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ଭେରାଇଟି ଷ୍ଟୋର

ଚିଠା ନମ୍ବର- ୬୫୪ ତାରିଖ- ୨୦/୧/୨୦୧୫

କ୍ରେତାଙ୍କ ନାମ: ମିତା ମିଶ୍ର

କ୍ର. ନ.	ଜିନିଷର ନାମ	ପରିମାଣ	ରେଟ୍ ବା ଦର୍	ଦାମ୍
୧.	ହରଡ଼ ଡାଲି	୧ କି.ଗ୍ରା	ଟ ୭୦.୦୦	ଟ ୭୦.୦୦
୨.	ସୋରିଷ ତେଲ	୧ ଲିଟର	ଟ ୬୫.୦୦/ ଲିଟର	ଟ ୬୫.୦୦
୩.	ପିଆଜ	୧ କି.ଗ୍ରା	ଟ ୧୨.୦୦/ କି.ଗ୍ରା	ଟ ୧୨.୦୦
୪.	ଆଳୁ	୧ କି.ଗ୍ରା	ଟ ୧୬.୦୦/ କି.ଗ୍ରା	ଟ ୧୬.୦୦
୫.	ଦିଆସିଲି	୧ ଟା	ଟ ୧.୦୦/ ଗୋଟିକୁ	ଟ ୧.୦୦
	(ଏକ ଶହ ଚଉଷଠି ଟଙ୍କା ମାତ୍ର)		ମୋଟ୍	ଟ ୧୬୪.୦୦

ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ

ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିଠା ପଢ଼ି ତଳ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

(କ) ସେ କେଉଁ ଦୋକାନରୁ ସଉଦା କିଣିଲା ? ------------------

(ଖ) ମିତା କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ କିଣିଲା ? ------------------

(ଗ) ସଉଦା ବାବଦରେ ତାକୁ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ? ------------------

(ଘ) ଦୋକାନୀ ପିଆଜ କେତେ ଦରରେ ବିକିଲେ ? ------------------

(ଙ) ସୋରିଷ ତେଲର ରେଟ୍ କ'ଣ ? ------------------

ଏହିପରି ଦର ଓ ଦାମ୍ ଲେଖାଥିବା କାଗଜକୁ **ଚିଠା** କହନ୍ତି ।

☞ ଚିଠାରୁ କେଉଁ କେଉଁ ସୂଚନା ମିଳେ ଲେଖ ।

ନିତିଦିନିଆ ଜୀବନରେ ଆମେ ଟଙ୍କା ପଇସା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଭିନ୍ନ ହିସାବ କିତାବ କରୁଛେ । ଆସ, ତଳ ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ସମାଧାନ କରିବା ।

☞ **ସମାଧାନ କର**

ଅମିତ୍ ଜନ୍ମଦିନ ପାଇଁ ମା' ଙ୍କ ସହିତ ଯାଇ ୨୨୦ଟଙ୍କା ଦେଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ ୧୨୫ଟଙ୍କା ଦେଇ ଗୋଟିଏ ସାର୍ଟ କିଣି ଦୋକାନୀକୁ ୫୦୦ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍‌ଟିଏ ଦେଲା । ଦୋକାନୀ କେତେ ଟଙ୍କା ଫେରାଇବ ?

ସମାଧାନ:

ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାଣ୍ଟର ଦାମ୍ = ଟ ________

ଗୋଟିଏ ସାର୍ଟର ଦାମ୍ = ଟ ________

ମୋଟ୍ = ଟ ---------

ଦୋକାନୀକୁ ଦେଲା = ଟ ________

ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ ସାର୍ଟର ଦାମ୍ ମିଶି = ଟ ________

ଦୋକାନୀ ଫେରାଇଲା = ଟ ---------

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

୧. ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) ୪ଟଙ୍କା = ____ ପଇସା

(ଖ) ୯ଟଙ୍କା = ____ ପଇସା

(ଗ) ଟ ୬.୩୫ ପ. = ____ ପଇସା

(ଘ) ଟ ୭.୦୮ ପ. = ____ ପଇସା

(ଙ) ଟ ୧୫.୨୯ ପ. = ____ ପଇସା

(ଚ) ଟ ୪୯.୭୦ ପ. = ____ ପଇସା

୨. ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରକାଶ କର ।

(କ) ୬୦୦ ପଇସା = ____

(ଖ) ୯୯୦ ପଇସା = ____

(ଗ) ୮୮୮ ପଇସା = ____

(ଘ) ୧୬୦୮ ପଇସା = ____

(ଙ) ୩୦୭୦ ପଇସା = ____

(ଖ) ୫୦୦୫ ପଇସା = ____

୩. ଦିଆଯାଇଥିବା ଦୁଇଟି ପରିମାଣକୁ ପଇସାରେ ପରିଣତ କରି ଯୋଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

(କ) ଟ ୧୯.୭୫ ଓ ଟ ୫୦.୨୫

(ଖ) ଟ ୨୬.୩୦ ଓ ଟ ୩୬.୮୮

(ଗ) ଟ ୯.୯୯ ଓ ଟ ୮୮.୮୭

(ଘ) ଟ ୪୨.୦୯ ଓ ଟ ୫୬.୯୫

୪. ଯୋଗକର ।

(କ)

ଟଙ୍କା	ପଇସା
୫୫	୮୦
+ ୨୯	୬୦

(ଖ)

ଟଙ୍କା	ପଇସା
୬୫	୭୦
+ ୩୩	୭୫

(ଗ)

ଟଙ୍କା	ପଇସା
୪୦	୫୦
+ ୫୦	୬୦

୫. ପଇସାରେ ପରିଣତ କରି ବିୟୋଗ କର ।

(କ) ଟ୨୧.୨୦ପ. ରୁ ଟ୧୫.୭୫ପ.

(ଖ) ଟ ୩୫.୫୦ପ. ରୁ ଟ.୨୭.୮୫ପ.

(ଗ) ଟ ୯୯.୮୫ପ. ରୁ ଟ୨୯.୯୦ପ.

(ଘ) ଟ୧୦୮.୪୫ପ. ରୁ ଟ୬୮.୬୦ପ.

୬. ବିୟୋଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

(କ)

ଟଙ୍କା	ପଇସା
୪୨	୩୦
- ୨୯	୭୦

(ଖ)

ଟଙ୍କା	ପଇସା
୫୬	୪୦
-୩୮	୮୦

ଗ)

ଟଙ୍କା	ପଇସା
୨୧୨	୨୫
- ୯୯	୯୦

୭. ତଳେ କେତେକ ଜିନିଷର ଦର ଦିଆଯାଇଛି । ଜନ୍ ପ୍ରତ୍ୟେକରୁ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ କିଣିଲା । ତୁମେ ଏଥିପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିଠାକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କର ଓ ଦୋକାନୀକୁ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବ କୁହ ?

ଗୋଟିଏ ଖାତାର ମୂଲ୍ୟ ୧୦ଟଙ୍କା,
ଗୋଟିଏ କଲମର ମୂଲ୍ୟ ୫ଟଙ୍କା,
ଗୋଟିଏ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ୨ଟଙ୍କା,
ଗୋଟିଏ ରବରର ମୂଲ୍ୟ ୧ଟଙ୍କା,
ଗୋଟିଏ ଜ୍ୟାମିତି ବାକ୍ସର ମୂଲ୍ୟ ୪୦ଟଙ୍କା ।

ଚିଠା ନମ୍ବର - ୭୨ ତାରିଖ - ୧୧.୦୮.୦୯

କ୍ରେତାଙ୍କ ନାମ - ଜନ୍

କ୍ରମିକ ନମ୍ବର	ଜିନିଷର ନାମ	ପରିମାଣ	ଦର	ଦାମ୍

(ଖ)ରିଙ୍କି ଦୋକାନରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିନିଷ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ କିଣି ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ଖଣ୍ଡିଏ ଦେଲା। ଦୋକାନୀ କେତେ ଟଙ୍କା ଫେରାଇ ଦେବ ?

ରିଙ୍କି ଦୋକାନୀକୁ ଦେଲା = ଟ. ....

ଜିନିଷର ମୋଟ ଦାମ୍ = ଟ. ....

ଦୋକାନୀ ଫେରାଇ ଦେଲା = ଟ. ....

୮. ତଳେ କେତେକ ଜିନିଷର ଦର ଦିଆଯାଇଛି। ଭିକି ପ୍ରତ୍ୟେକରୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ କିଣି ଦୋକାନୀକୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଦେଲେ। ସେ କେତେ ଟଙ୍କା ଫେରି ପାଇବେ ? ଏହାର ଏକ ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର।

ସାବୁନ - ଟ୧୫.୭୫ପ.

ନଡ଼ିଆ ତେଲ - ଟ ୩୨.୫୦ପ.

ମହମବତୀ - ଟ ୨.୫୦ପ.

ମଶାଧୂପ - ଟ ୧୮.୦୦

କଲ୍‌ଗେଟ୍ ପେଷ୍ଟ - ଟ ୨୭.୦୦

୯.(କ) ସୋରେନ୍ ପୋଷ୍ଟଅଫିସ୍‌ରୁ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡ୍, ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ ପତ୍ର ଓ ଲଫାପା କିଣି ୫୦ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍‌ଟିଏ ଦେଲେ। ପୋଷ୍ଟମାଷ୍ଟର ତାଙ୍କୁ କେତେ ଟଙ୍କା ଫେରାଇବେ ? ଏହାର ଏକ ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର।

(ଖ) ସେ ଯଦି୧୦୦ଟଙ୍କା ଦେଇଥା'ନ୍ତେ, ତେବେ ପୋଷ୍ଟମାଷ୍ଟର ତାଙ୍କୁ କେତେ ଟଙ୍କା ଫେରାଇଥା'ନ୍ତେ ?

୧୦. ତଳେ କେତେକ ଜିନିଷର ଦର ଦିଆଯାଇଛି । ତା'ର ଅର୍ଥ କ'ଣ ପାଖ ଖାଲି ଘରେ ଲେଖ ।

ଜିନିଷ	ଦର	ଅର୍ଥ
ଅଟା	ଟ.୧୬ / କି.ଗ୍ରା.	୧ କି.ଗ୍ରା. ଅଟାର ମୂଲ୍ୟ ୧୬ ଟଙ୍କା
ଚାଉଳ	ଟ.୧୨ / କି.ଗ୍ରା.	
ରିଫାଇନ୍ ତେଲ	ଟ.୬୮ / ଲିଟର	
କଦଳୀ	ଟ.୨୫ / ଡ଼ଜନ	
ନଡ଼ିଆ	ଟ.୫.୫୦ / ଗୋଟି	
ମହମବତୀ	ଟ.୨୦ / ପ୍ୟାକେଟ୍	
ପେଷ୍ଟ	ଟ.୨୮ / ୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍	

୧୧. ଏସ୍‌ମା ଜଳଖିଆ ଦୋକାନକୁ ଗଲା । ଦୋକାନରେ ରେଟ୍ ତାଲିକା ଟଙ୍ଗାଯାଇଥିଲା ।

ରେଟ୍ ତାଲିକା

ଜିନିଷ	ଦର
ବରା	ଟ.୧.୫୦ / ଗୋଟି
ଆଳୁଚପ୍	ଟ.୧.୦୦ / ଗୋଟି
ସିଙ୍ଗଡ଼ା	ଟ.୨.୦୦ / ଗୋଟି
ରସଗୋଲା	ଟ.୨.୫୦ / ଗୋଟି
ତରକାରୀ	ଟ.୩.୫୦ / ପ୍ଲେଟ୍

ଏସମା ୪ଟି ବରା, ୨ଟି ଆଳୁଚପ୍, ୬ଟି ସିଙ୍ଗଡ଼ା, ୪ଟି ରସଗୋଲା ଓ ୨ପ୍ଲେଟ୍ ତରକାରୀ କିଣି ୫୦ଟଙ୍କା ଦେଲା । ଏହାର ଏକ ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

୧୨. ତଳେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ଏହି ସମାଧାନ ଦିଆଯାଇଛି ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ତୁମ ଖାତାରେ ଲେଖ ।

ଖଣ୍ଡିଏ ଡ୍ରଇଁ ଖାତାର ଦାମ୍ = ଟ ୮.୫୦ପ.

ଗୋଟିଏ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ର ଦାମ୍ = ଟ ୨.୭୫ପ.

ମୋଟ୍ = ଟ ୧୧.୨୫ପ.

ଦୋକାନୀକୁ ଲିଲି ଦେଲା = ଟ.୨୦.୦୦ପ.

ଲିଲି କିଣିଲା = ଟ.୧୧.୨୫ପ.

ଦୋକାନୀ ଫେରାଇଲା = ଟ.୮.୭୫ପ.

୧୨. ମିକିଲି ଓ ଟିକିଲି ଦୁଇ ଭଉଣୀ, ବାପାଙ୍କ ଠାରୁ ଟଙ୍କା ଆଣି ମଝିରେ ମଝିରେ ମାଟି କୁମ୍ଭିରେ ଗଳାନ୍ତି । ଦିନେ କୁମ୍ଭି ଭାଙ୍ଗି ଟଙ୍କା ଗଣିଲେ । ମିକିଲି ୮୭ଟଙ୍କା ଓ ଟିକିଲି ୧୨୬ଟଙ୍କା ଗଣିଲେ । ଏବେ କହ ଓ ଲେଖ ।

(କ) କୁମ୍ଭିରେ କେତେ ଟଙ୍କା ଥିଲା ?

(ଖ) ମିକିଲିର ଟଙ୍କା ଟିକିଲି ଟଙ୍କା ଠାରୁ କେତେ କମ୍ ?

୧୩. ଗୋଟିଏ ଟର୍ଚ୍ଚର ଦାମ୍ ୧୩୦ ଟଙ୍କା । ଗୋଟିଏ ଛତାର ଦାମ୍ ତା' ଅପେକ୍ଷା ୧୭ ଟଙ୍କା କମ୍ ହେଲେ,

(କ) ଛତାର ଦାମ୍ କେତେ ?

(ଖ) ଉଭୟର ଦାମ୍ ମିଶି କେତେ ?

୧୪. ଗୋଟିଏ ପେନ୍ସିଲ୍ ବାକ୍ସର ଦାମ୍ ଟ ୨୫.୫୦ । ଜ୍ୟାମିତି ବାକ୍ସର ଦାମ୍ ତା' ଅପେକ୍ଷା ଟ ୧୯.୮୦ ଅଧିକ ।

(କ) ଜ୍ୟାମିତି ବାକ୍ସର ଦାମ୍ କେତେ ?

(ଖ) ଦୁଇଟିର ଦାମ୍ ମିଶି କେତେ ?

୧୫. ଲୀନା ତା' ବଡ଼ଭାଇ ପାଖକୁ ଡାକରେ ରାକ୍ଷୀ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଡାକଘରକୁ ଗଲା । ପୋଷ୍ଟମାଷ୍ଟର କହିଲେ ଏଥିପାଇଁ ୨୫ ଟଙ୍କାର ଡାକଟିକଟ ଦରକାର । କିନ୍ତୁ ଡାକଘରେ ୧ ଟଙ୍କିଆ, ୨ ଟଙ୍କିଆ, ୫ ଟଙ୍କିଆ ଓ ୧୦ ଟଙ୍କିଆ ଡାକଟିକଟ ମିଳୁଥିଲା । ସେ କେଉଁଥିରୁ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ଟିକଟ କିଣି ୨୫ ଟଙ୍କାର ଡାକଟିକଟ ଲଫାପାରେ ଲଗାଇବ ?

(ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉତ୍ତର ସମ୍ଭବ, ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ଚାରି ପ୍ରକାର ଉପାୟରେ ୨୫ଟଙ୍କାର ଡ଼ାକ ଟିକଟ କିଣିବାର ଉତ୍ତର ଲେଖ)